

Ca. 1930 Hooipersen bij Roelof van Ittersum, Mandjeswaard

“Van Oerbos tot Hooiland”

Impressie verhalencafé over de IJsseldelta als hét hooigebied van Nederland
Dinsdag 9 oktober 2018 in Erf 29, Heultjesweg 31, Kampereiland

De avond werd bezocht door ruim 50 personen. Merendeels (ex-) agrariërs en inwoners uit van het Kampereiland, de Mandjeswaard, de Pieper en de Mastenbroekerpolder.

Aanleiding en doel

De afgelopen maanden hebben historici en onderzoekers de hooigeschiedenis van de IJsseldelta onderzocht. De Rijksuniversiteit Groningen heeft, onder supervisie van Theo Spek (hoogleraar landschapsgeschiedenis) onderzoek gedaan naar de wordings- en landschapsgeschiedenis van het gebied. Historicus Wim Coster heeft de sociale en culturele landbouwgeschiedenis van de boeren en handelaren vanaf de negentiende eeuw in beeld gebracht. Historicus Martin van der Linde en fotograaf/filmer Albert Bartelds van de IJsselacademie legden door middel van interviews met oud-agrariërs en andere betrokkenen de verhalen over de vroegere hooicultuur vast.

In dit Verhalencafé vertellen de onderzoekers over de vele informatie die zij verzamelden. Verder werden de bezoekers – met name de inwoners en (ex-) agrariërs - hun kennis en verhalen over “hooi, hooien en hooiers” in te brengen.

1 De geboorte van Kamperveen, Kampereiland, Mandjeswaard en Pieper door Marijke Molema.

kaart van Jan Muller uit 1724

Met behulp van een ppt-presentatie schetst Marijke Molema het ontstaan van het gebied en de transformatie ervan tot het huidige veenweidegebied.

Moerasbossen eroderen tot veenpakketten. Vanuit hoge klei-opduikingen gaan mensen het gebied ontginnen.

De bewoners krijgen in de loop der eeuwen steeds meer grip op het water. Vanaf de 14^e eeuw worden polders aangelegd. Overstromingen vanuit de Zuiderzee blijven tot in de 19^e eeuw gevaarlijk. Maar zij zorgen ook voor verrijking van de bodem en dat is weer gunstig voor de hooibouw.

De informatie uit de PowerPoint-presentatie is te vinden op de website <http://www.hooidelta.nl/nl/van-oerbos-tot-hooiland/rapportage/oerbos-hooidelta> .

2 Het verhaal over “hooi, hooien en hooiers” door historicus Wim Coster.

Wim Coster concentreert zich op de periode van 1830 t/m de Tweede Wereldoorlog. Hij geeft een overzicht van de beschikbare bronnen en de daarvan afgeleide gegevens. De informatie uit deze PowerPoint-presentatie is ook te vinden op de website <http://www.hooidelta.nl/nl/van-oerbos-tot-hooiland/rapportage/oerbos-hooidelta> .

3 Verhalen van hooiers door Martin van der Linde en op video vastgelegd door Albert Bartelds.

Van de volgende personen of echtparen zijn hooiverhalen opgetekend en vastgelegd op film:

Arie en Alie Kronenberg – De Velde, Zwartsluis

Harm Moed, Hasselt

Bertus van der Kolk, Hasselt

Truida Moraal-Groen, Graffhorst

Egbert en Arendje Hoekman, Genemuiden

Jan Bruins, IJsselmuiden

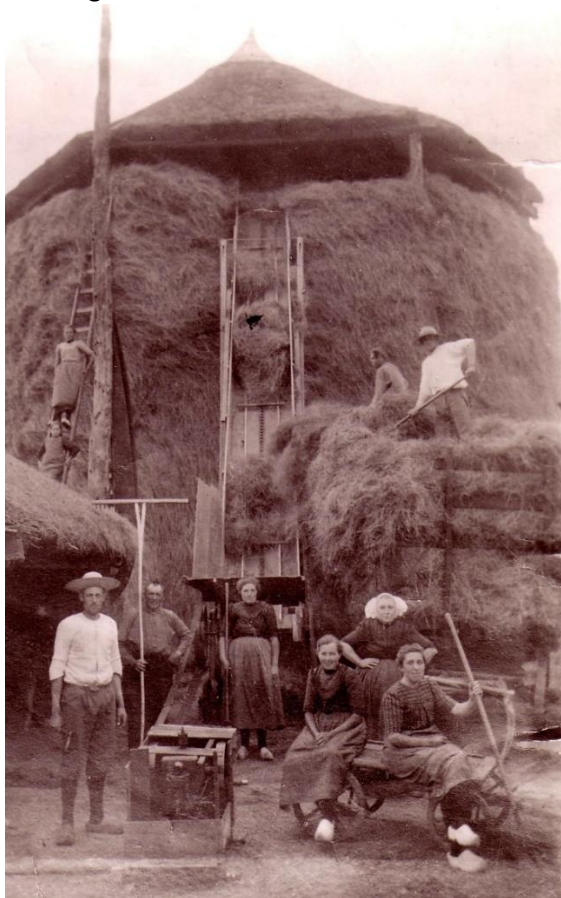
Geuje van der Linde, IJsselmuiden.

Na het maaien droogde men het hooi veelal in oppers. Bij het binnenhalen van het hooi werkte alle gezinsleden mee. Vrouwen veelal op de wagen. De mannen staken het hooi op. Vaak in de vorm van rollen. Deze “techniek” beheersen nog een aantal aanwezigen uit de zaal.

Een andere arbeidsintensieve activiteit was het vullen van de hooiberg. Aanvankelijk gebeurde dit geheel met handkracht. Ook hier gold een vergelijkbare taakverdeling als bij het laden van de hooiwagen. De vrouw werkte in de hooiberg, soms op een hoogte tussen de 10 en 15 meter. Alie konijnberg vertelde hier geen plezierige herinneringen aan te hebben. Ze vond het gevaarlijk.

Bijzonder was de informatie over Hendrik Dijk van Kampereiland. Diverse aanwezigen herkenden hem op de onderstaande foto en wisten te vertellen dat hij deze Jacobs ladder voor hooitransport had uitgevonden. Dit in de twintiger jaren van de vorige eeuw zijn geweest. Hendriks Dijks' vinding is vaak nagemaakt. Hij vroeg helaas geen octrooi aan.

ca. 1925 Toepassing zelfontwikkelde Jacobs ladder op Kampereiland

De informatie uit deze PowerPoint- en videopresentatie is eveneens te vinden op de website <http://www.hooidelta.nl/nl/van-oerbos-tot-hooiland/rapportage/oerbos-hooidelta>

Kampereiland 2018; foto: Thomas Bartelds